

A könyvvizsgálati elvárési rés sarokköveinek azonosítása Magyarországon

© FÜREDI-FÜLÖP Judit

Miskolci Egyetem, Gazdaságtudományi Kar, Miskolc

judit.fulop@uni-miskolc.hu

A piacgazdaság megfelelő működéséhez szükséges, hogy a gazdálkodók a vagyoni, pénzügyi és jövedelmi helyzetükről megbízható és valós információkat hozzanak nyilvánosságra, a jogszabályokban meghatározott módon, elősegítve ezzel, hogy az ezen információkat tartalmazó pénzügyi beszámolók alapján az érintettek felelős és megalapozott döntéseket tudjanak hozni.

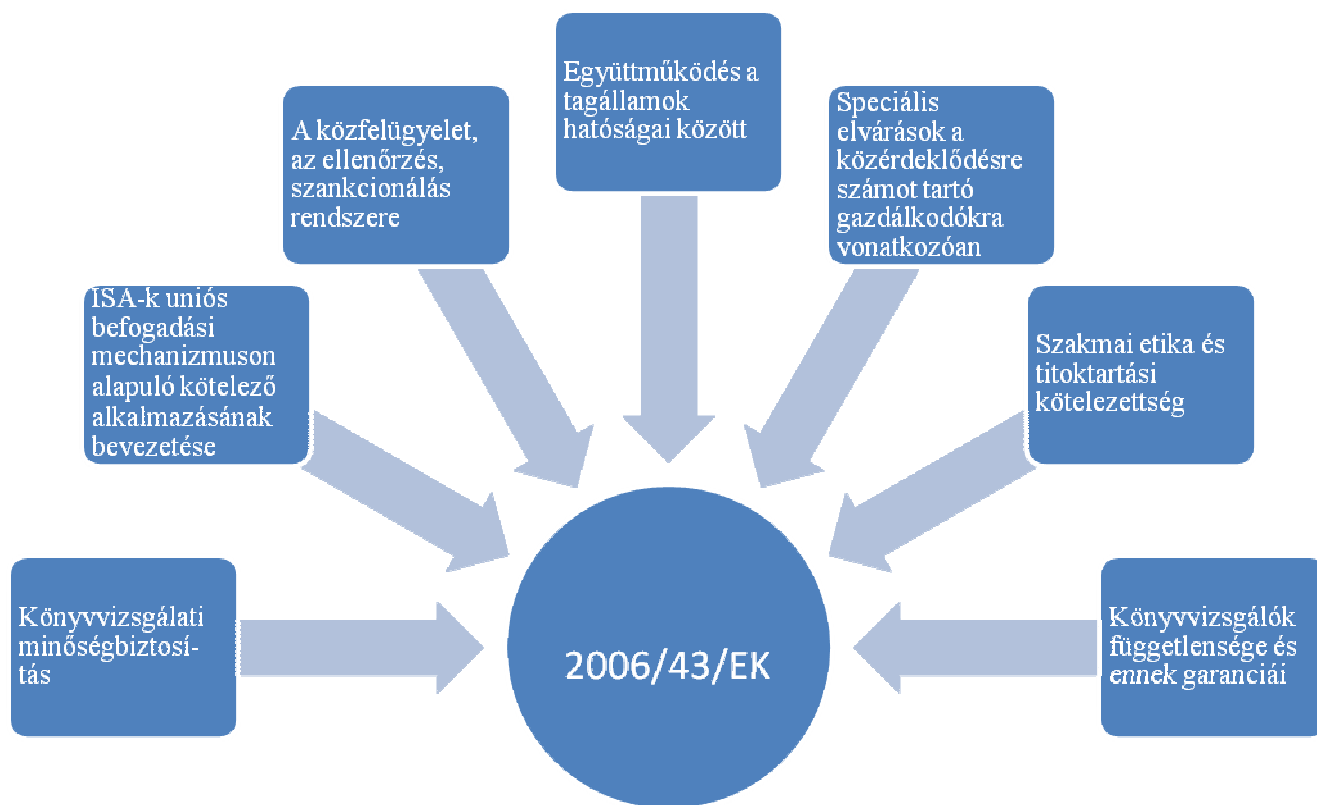
A nyilvánosságra hozott információk minőségét és megbízhatóságát növeli a független könyvvizsgálók által végzett könyvvizsgálat, amely minden társadalomban kulcsfontosságú szerepet tölt be az általános és piaci bizalom, hitelesség megteremtésében, megőrzésében, esetenként helyreállításában, hiszen önkéntes jogkövetésre ösztönzi a vállalkozásokat, és erősíti az ellenőrzöttség tudatát.

A könyvvizsgálat szabályozásának magyar modellje

A könyvvizsgálat magyar rendszerét szabályozásával átfogja az Európai Parlament és a Tanács 2006/43/EK irányelve - (2006. május 17.) az éves és összevont (konszolidált) éves beszámolók jog szerinti könyvvizsgálatáról, a 78/660/EGK és a 83/349/EGK tanácsi irányelv módosításáról, valamint a 84/253/EGK tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről –, amely egységes átfogó keretrendszerbe szervezi a könyvvizsgálatot, és ezzel hatékonyan, de a nemzeti sokszínűséget is megtartó módon szabályozza ezt a komplex területet.

A széleskörű, elvi alapon nyugvó szabályozás nem hagyja a tagállamokra, hogy a könyvvizsgálói szakmát önszabályozó alapon felügyeljék és részletesebb szabályozásokat tartalmaz a könyvvizsgálók és könyvvizsgáló cégek függetlenségével, a szakmai etikával, a könyvvizsgálói szakma szabadabb tulajdonlási szabályaival kapcsolatban egyaránt, valamint tisztázza a könyvvizsgáló szerepét és helyzetét, illetve meghatározza a könyvvizsgálati infrastruktúrával szemben támasztott követelményeket a magas színvonalú audit biztosítása érdekében. Az Európai Bizottság szerint mindezekén túl a könyvvizsgálói szakma tekintélye megerősítésének és a bizalom helyreállításának tényezői a tevékenység engedélyezése, a kötelező folyamatos továbbképzés, a könyvvizsgálói engedélyek meghatározott feltételek melletti kölcsönös elismerése a tagállamokban, valamint a könyvvizsgálók, a könyvvizsgáló cégek regisztrálásának kérdése is.

1. ábra. A 2006/43/EK irányelv által érintett legfontosabb területek

A könyvvizsgálói tevékenységre vonatkozó hazai szabályozás alapvetően kétszintű. A legfontosabb szabályokat jogszabályok – törvények, illetve kormányrendeletek – rögzítik, míg a részletszabályokat a Magyar Könyvvizsgálói Kamara alakítja ki a könyvvizsgálatra vonatkozó, kötelezően betartandó standardok, illetve saját szabályzatain keresztül.

2. ábra. A könyvvizgálat szabályozás magyar modellje

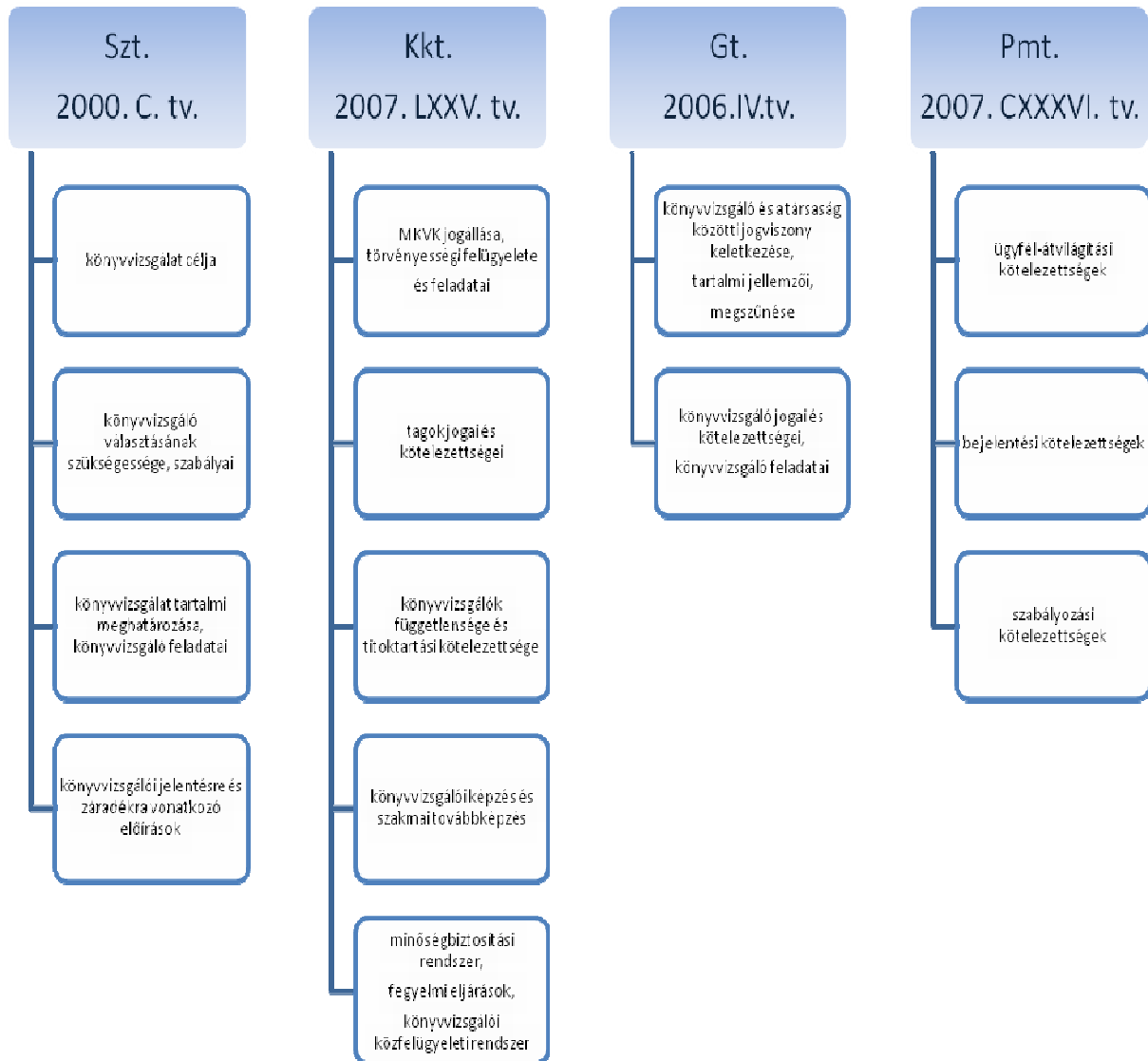
A könyvvizsgálat definiálására vonatkozó hazai, illetve nemzetközi jogszabályok és a nemzetközi szervezetek nem használnak egységes, az ellenőrzési folyamat egészét lefedő meghatározást, hanem sokkal inkább a könyvvizsgálat célját, fajtáit, feladatát, kockázatát, a könyvvizsgáló felelősségét rendszerezik.

Magyarországon a könyvvizsgálatra vonatkozó szabályok ésszerű szétosztásának *törvényi szintű szabályozása* a társasági törvény egyik fontos - koncepcionális szempontból is jelentős - kérdése:

- a könyvvizsgálat céljának, a könyvvizsgáló választásának szükségességét, illetve szabályait, és a könyvvizsgálat tartalmi meghatározását, azaz a választott könyvvizsgáló feladatait a beszámolóval kapcsolatban, továbbá a könyvvizsgálói jelentésre és záradékra vonatkozó előírásokat a *számvitelről szóló 2000. évi C. törvényre* hagyja (Sztv.);
- a teljesség igénye nélkül a Magyar Könyvvizsgálói Kamara jogállására és feladataira, a kamarai tagságra, a tagok jogaira és kötelezettségeire, a könyvvizsgálók függetlenségre és titoktartási kötelezettségére, a könyvvizsgálói képzésre és szakmai továbbképzésre, a minőségbiztosítási rendszerre, a fegyelmi eljárásokra, a könyvvizsgálói közfelügyeleti rendszerre, valamint a kamara feletti törvényességi felügyeletre vonatkozó előírásokat a *Magyar Könyvvizsgálói Kamaráról, a könyvvizsgálói tevékenységről és a közfelügyeletről szóló 2007. évi LXXV. törvény* (Kkt.) határozza meg;
- a *Gazdasági társaságokról szóló 2006. IV. törvény* (Gt.) a legfőbb szerv által választott könyvvizsgáló és a társaság közötti jogviszony keletkezését, tartalmi jellemzőit, illetve megszűnését szabályozza, illetve meghatározza a könyvvizsgáló jogait és kötelezettségeit, valamint feladatait;
- a *Pénzmosás és a terrorizmus finanszírozása megelőzéséről és megakadályozásáról szóló 2007. évi CXXXVI. törvény* (Pmt.) meghatározza a könyvvizsgálóra, mint a Magyarország területén könyvvizsgálói tevékenységet folytató szolgáltatóra vonatkozó ügyfél-átvilágítási, bejelentési és szabályozási kötelezettségeket.

Mindezek kiegészítéseként számos egyéb jogszabály fogalmaz meg az egyes gazdálkodók – költségvetési szervek, hitelintézetek, biztosítók stb. – könyvvizsgálatára vonatkozó speciális előírásokat.

3. ábra. Magyarországon a könyvvizsgálatra vonatkozó főbb jogszabályok

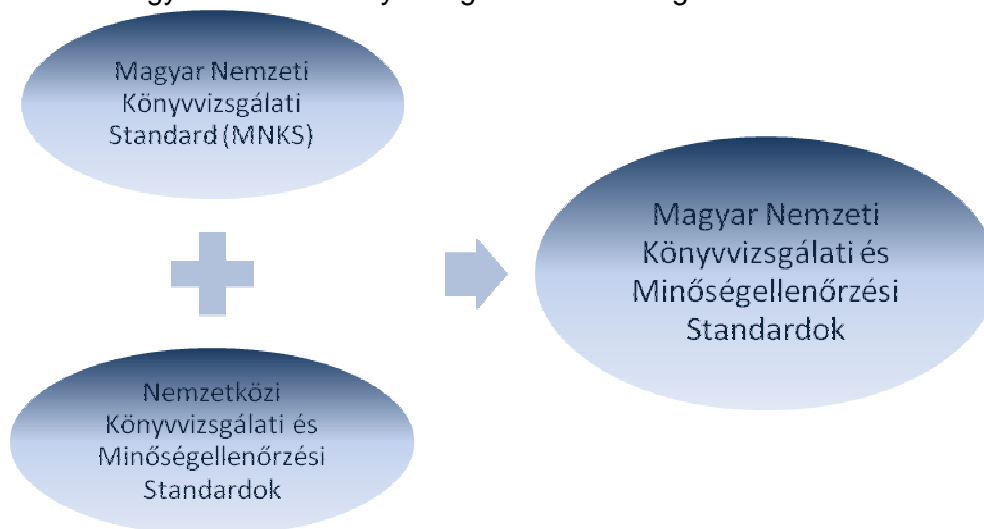
A Nemzetközi Könyvvizsgálati és Minőségellenőrzési Standardok Alkalmazásáról szóló Magyar Nemzeti Könyvvizsgálati Standard (MNKS) elfogadásával a Magyar Könyvvizsgálói Kamara Elnöksége *magyar Nemzeti Könyvvizsgálati és Minőségellenőrzési Standardokként* befogadta az IFAC által kiadott, magyar nyelvre lefordított Nemzetközi Könyvvizsgálati és Minőségellenőrzési Standardokat bizonyos, a magyar Nemzeti Könyvvizsgálati Standardban meghatározott további követelményekkel együtt, amelyeknek a könyvvizsgálóknak a magyar törvényes könyvvizsgálatok során meg kell felelniük a 2012. január 1-jén vagy azt követően kezdődő időszakokra vonatkozó pénzügyi kimutatások könyvvizsgálata¹ során.

A magyar Nemzeti Könyvvizsgálati Standardok nem foglalkoznak a könyvvizsgáló azon további felelősségével, amelyet jogszabályok vagy egyéb szabályozások írnak

¹ Korábbi alkalmazása a 2011. január 1-jén vagy azt követően kezdődő időszakokra vonatkozó pénzügyi kimutatások könyvvizsgálataira megengedett azzal az eltéréssel, hogy a 2012. július 1. előtti dátummal kiadott független könyvvizsgálói jelentésekre a 2011. december 31-ig érvényes standardok előírásai alkalmazhatók.

elő a könyvvizsgáló számára, ugyanakkor a könyvvizsgáló felelőségeként meghatározzák, hogy biztosítsa valamennyi releváns jogszabályi vagy szabályozási követelménynek való megfelelést.

4. ábra. Magyar Nemzeti Könyvvizsgálati és Minőségellenőrzési Standardok

Miután Magyarországon könyvvizsgálati tevékenységet csak és kizárólag a Magyar Könyvvizsgálói Kamaránál nyilvántartásba vett könyvvizsgáló társaság, illetve kamarai tag könyvvizsgáló végezhet, ezért a kamara szabályai egyetemlegesen meghatározzák és szabályozzák a Magyarországon végzett könyvvizsgálati tevékenység számos tényezőjét.

A kamarai törvény értelmében a Magyar Könyvvizsgálói Kamara tagja a tagságból eredő jogait a kamarai törvénynek, valamint a *kamarai alapszabálynak* és más *önkormányzati szabályzatnak* megfelelően gyakorolja.

5. ábra. Magyar Könyvvizsgálói Kamara kiemelt szabályzatai és útmutatói

A könyvvizsgálati elvárási rés

Az utóbbi évtizedekben jelentős kutatásokat folytattak a könyvvizsgálattal szembeni elvárási problémákkal kapcsolatban. Az elvárási rés jellegére és szerkezetére vonatkozó empirikus vizsgálatok célja jellemzően felderíteni a könyvvizsgálók tényleges, valamint vélt szerepét és felelősségét és feltárni azokat a tényezőket, amelyek hozzájárulnak az elvárási rés létezéséhez adott társadalomban.

A szakirodalomban lényeges kérdés az elvárási rés definiálása, illetve jellegének és struktúrájának meghatározása, valamint az elvárási rés szűkítési lehetőségeinek meghatározása. Emellett több tanulmány vizsgálta, hogy létezik-e a könyvvizsgálati elvárási rés a vizsgált régióban.

Amint az Godsell (1992) kifejti, általánosságban elfogadott, hogy annak a személynek, akinek bármilyen érdekeltsége van a társaságban (részvényesként, potenciális befektetőként, hitelezőként stb.) tudnia kell támaszkodni az auditált beszámolóban szereplő információkra, ami garantálja a társaság fizetőképességét és üzleti életképességét, valamint a beszámolóban szereplő adatok helyességét. Ezért, ha minden figyelmeztetés, illetve előrejelzés nélkül fény derül arra, hogy a vállalat komoly anyagi nehézségekkel küzd, általános elvárás, hogy valaki felelősségre vonható legyen a kialakult helyzet miatt, és ez a valaki az esetek többségében a könyvvizsgáló. Maccarrone, (1993) szerint a közvélemény ezen félreértelmezései táplálják a számviteli szakmát érintő jogi felelősségi válságot. Azonban nem okolhatóak az ilyen helyzetek kialakulásáért egyedül a könyvvizsgálók, a különböző felek különbözőképpen érzékelik a könyvvizsgálat természetét és céljait (Lim, 1993).

A könyvvizsgálati elvárási rés meghatározása

A könyvvizsgálati elvárási rés kutatók általi meghatározása az évek során folyamatosan változott, amelyek közül csak az általam legjelentősebbeknek ítéleteket emelem ki. A könyvvizsgálat területén az elvárási aszimmetria fogalmát elsőként Liggio (1974) fogalmazta meg, aki a könyvvizsgálók és a pénzügyi kimutatások felhasználói által elvárt teljesítmény szintek közötti különbségként definiálta azt. Az ő megfogalmazása került kibővítésre 1978-ban, amely alapján az elvárási rés, az a rés, amely a társadalmi elvárások, illetve szükségletek és a könyvvizsgálók ésszerűen elvárható teljesítménye között húzódik (Cohen Commission on auditors responsibilities, 1978).

Porter (1993) a két korábban ismertett definíciót (Liggio, CAR) túl korlátozottnak tarja, abban a tekintetben, hogy nem veszik figyelembe, hogy a könyvvizsgálók esetleg nem felelnek meg az elvárt teljesítmény-szintnek (amellyel Liggio-nál találkozhatunk), illetve annak a szintnek, amit teljesíteni tudnának, illetve ésszerűen teljesíteniük kellene (CAR alapján). Ezek az elméletek tehát figyelmen kívül hagyják annak a lehetőségét, hogy a könyvvizsgáló nem a lehetőségeinek maximálisan megfelelő teljesítményt nyújtja.

Porter (1993) empirikus vizsgálata alapján megfelelőbbnek látta és javasolta a könyvvizsgálók bírálatát okozó jelenségre a „könyvvizsgálati elvárás-teljesítmény rés” terminológia alkalmazását, amelyet úgy definiált, mint a társadalom

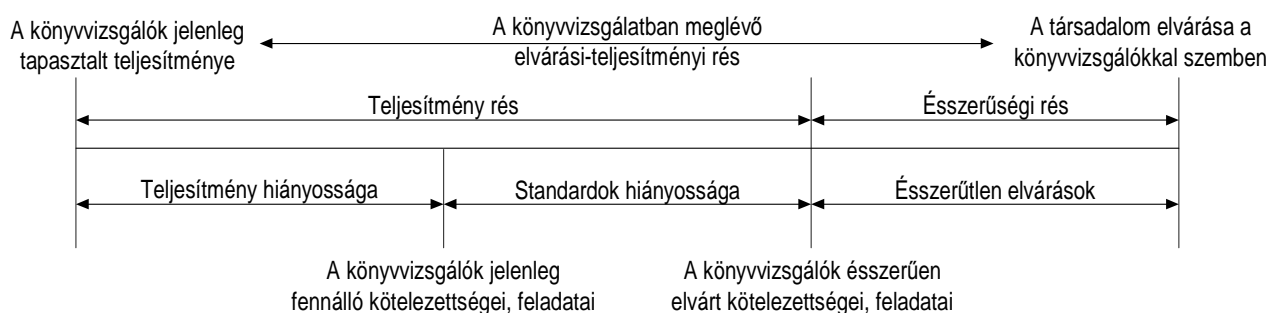
könyvvizsgálókkal szembeni elvárásainak és a könyvvizsgálók társadalom által tapasztalt tényleges teljesítményének a különbsége.

Mindezek alapján Porter a rést két fő összetevőre bontotta:

1. a rés aközött amelyet a társadalom elvár, hogy a könyvvizsgálók teljesítsék, és amelynek teljesítése ésszerűen elvárható (*ésszerűségi rész*)
2. a rés aközött, amit a társadalom ésszerűen elvárhat a könyvvizsgálóktól, hogy teljesítsék, és aközött amit ténylegesen teljesítenek a könyvvizsgálók (*teljesítmény rész*), amely tovább bontható:
  - a különbség a könyvvizsgálóktól ésszerűen elvárható kötelezettség és a könyvvizsgálók fennálló kötelezettségei – amelyeket jogszabályok és szakmai előírások határoznak meg - között (amelyet a *standardok (előírások) hiányosságaként* definiál)
  - a különbség a könyvvizsgálók jelenlegi kötelezettségei teljesítésének elvárt szintje és a könyvvizsgálók jelenlegi teljesítménye között (*teljesítmény hiányossága*).

6. ábra. A könyvvizsgálói elvárási-teljesítmény rész szerkezete Porter (1993) alapján

A könyvvizsgálót érintő elvárási-teljesítményi rész szerkezete

A könyvvizsgálói elvárási rész kialakulásának okai

Az elvárási rész fogalmi meghatározásának pontosítása mellett a kutatások fókuszpontjába került annak vizsgálata, hogy melyek a rész kialakulásának meghatározó okai.

Tricker (1982) az elvárási rést úgy tekintette, mint a társadalom folyamatosan növekvő és fejlődő elvárásainak a könyvvizsgáló szakma általi azonosításának és kezelésének időbeli késedelmének eredménye. Más szerzők szerint a könyvvizsgálói elvárási rész a minimális kormányzati beavatkozás mellett működő önszabályozó ellenőrzési rendszerben jelentkező ellentmondások következménye (lásd Hopwood, 1990; Humphrey, 1991; Humphrey et al., 1992; Sikka et al., 1992).

A számviteli szakma véleménye szerint ugyanakkor az elvárási rész egyik oka, hogy a közvélemény nem tudta felmérni és megérteni a könyvvizgálat természetét és korlátait (Epstein & Geiger, 1994). Coenen (2006) véleménye szerint a könyvvizsgálókkal szembeni társadalmi elvárások között jellemzően az alábbiak

szerepelnek, amelyek túlmutatnak a könyvvizsgálók teljesítményének jelenlegi szintjén és az „elvárási rés” fogalmának létrejöttéhez vezettek:

- a könyvvizsgálóknak fel kellene vállalniuk az elsődleges felelősséget a pénzügyi kimutatásokért,
- a könyvvizsgálók tanúsítsák/igazolják/hitelesítsék a pénzügyi kimutatásokat,
- a tiszta jelentés/ vélemény garantálja/szavatolja a pénzügyi kimutatás pontosságát/hitelességét,
- a könyvvizsgálók teljesítsenek/hajtsanak végre 100%-os ellenőrzést,
- a könyvvizsgálóknak korai figyelmeztetést kellene adniuk a lehetséges üzleti hibákról/hiányosságokról,
- a könyvvizsgálóktól elvárt, hogy felderítsék/észleljék a csalást.

Salehi (2007) a könyvvizsgálati elvárási rés egyes részeinek okait az alábbiak szerint foglalta össze:

Könyvvizsgálók észlelt teljesítménye ← RÉS → Társadalom elvárásai a könyvvizsgálókkal szemben

Teljesítmény rész	Standard rész	Ésszerűségi rész		
A könyvvizsgálók teljesítményével szembeni ésszerű elvárások	A standardokkal szemben ésszerű elvárások.	Ésszerűtlen elvárások		
		A könyvvizsgálók teljesítményével szembeni túlzott elvárások	A standardokkal szemben túlzott elvárások.	A felhasználók téves kommunikációja
A könyvvizsgálati elvárási rés okai				
- a könyvvizsgálók által végzett nem- audit szolgáltatások - a könyvvizsgálók önös érdekei és gazdasági hasznai - nem megfelelően képzett könyvvizsgálók - nem független könyvvizsgálók - a könyvvizsgálók téves kommunikációj a	- a megfelelő standardok/előírások hiánya - a létező standardok/előírások nem megfelelése a könyvvizsgálók csalások és illegális cselekedetek felderítésében lévő felelősségére vonatkozóan	- a felhasználók félreértései - a felhasználók túlzott elvárásai a könyvvizsgálók teljesítményével szemben - a felhasználók félreértelmezései - a felhasználók tudatlansága a könyvvizsgálók felelősségéről és a könyvvizsgálat korlátairól - a felhasználók standardokkal szembeni túlzott elvárásai		

Az elvárási rés jellegének és szerkezetének vizsgálatai

Az elvárási rés jellegére és szerkezetére vonatkozó empirikus vizsgálatok célja meghatározni a könyvvizsgálók tényleges, valamint vélt szerepét és felelősségét és feltárni azokat a tényezőket, amelyek hozzájárulnak az elvárási réshez.

Porter után, sokan számoltak be a könyvvizsgálati elvárásai rész létezéséről egy adott társadalomban, azonosították annak okait és javaslatokat tettek csökkentésére is. A könyvvizsgálati elvárásai rész létezése a kutatások alapján megerősítést nyert az Egyesült Államokban (Epstein & Geiger, 1994), az Egyesült Királyságban (Humphrey et al., 1992), Ausztráliában, Írországban, Új-Zélandon (Porter, 1993), Dél-Afrikában, Dániában, Szingapúrban, Malajziában, Kínában, Barbadoson, Egyiptomban, Libanonban, Szaúd-Arábiában és Hollandiában.

A legtöbb tanulmány kérdőívekkel vizsgálta az egyes könyvvizsgálók és a közvélemény álláspontját a könyvvizsgálók szerepéről és felelősségéről. A kérdőívek kitöltéséhez különböző válaszadó csoportokat jelöltek ki, így a könyvvizsgálókat, ügyvédeket és bírókat, a befektetőket (Epstein & Geiger, 1994), a részvényeseket, okleveles könyvelőket, pénzügyi igazgatókat, befektetési elemzőket, bankárokat és pénzügyi újságírókat (Humphrey et al., 1992; Porter, 1993), a pénzügyi igazgatókat és a vállalat pénzügyi kimutatásainak felhasználóit.

Az elvárásai rész csökkentésének lehetséges eszközei

Az elvárásai-teljesítmény rész részeinek megkülönböztetése azért fontos, mert mind a három komponensnek saját megoldása van. Adott társadalomban az elvárásai rész feltérképezését követően, annak részeinek meghatározása után jelölhetőek ki a rész csökkentésének lehetséges eszközei.

Az *ésszerűségi részt* annak tisztázásával lehet szűkíteni, hogy a társadalom mit várhat el ésszerűen a könyvvizsgálóktól, azaz a könyvvizsgáló kötelezettségeit és felelősségét tisztán definiálni és kommunikálni kell az érintettek felé. Ennek érdekében hatásos lehet a pénzügyi kimutatások felhasználóinak oktatása, ismereteinek bővítése és ezáltal a könyvvizsgálat természetére és korlátaira vonatkozó tudatosság növelése, hiszen a felhasználók ismerete befolyásolja az elvárásai rész mértékét. Az oktatás eredményességét már empirikusan megerősítette több tanulmány is (pl. Epstein & Geiger, 1994)

Azért, hogy növeljék a felhasználók ismereteit és tudatosságát fontos, hogy kommunikálják a könyvvizsgálat érdemeit és korlátait minden rendelkezésre álló lehetőséget megragadva. Ilyen kézen fekvő kommunikációs lehetőség a könyvvizsgálói jelentés. A kiterjesztett könyvvizsgálói jelentés a könyvvizsgálat hatályának, jellegének és jelentőségének teljesebb megértését szolgálhatja és befolyásolja a felhasználó felfogását a könyvvizsgálat és a könyvvizsgáló szerepéről.

A könyvvizsgálati standardok bővítése, kiterjesztése, illetve fejlesztése olyan feladatokkal, amelyek teljesítését a társadalom ésszerűen elvárja a könyvvizsgálótól áthidalja a *standardok hiányosságait*. Ugyanakkor a *teljesítménybeli hiányosságokat* a könyvvizsgálói szakma továbbképzésével és a könyvvizsgálati minőség-ellenőrzés javításával lehet csökkenteni.

A könyvvizsgálati elvárásai rész témájában elért jelentős nemzetközi kutatási eredmények további vizsgálat nélkül azonban nem feltétlenül alkalmazhatóak Magyarországra vonatkoztatva, mert a megállapításokat befolyásolják – és esetleg torzítják – az adott ország egyedi gazdasági, társadalmi vagy jogi tényezői.

Hosszú távú kutatási célom az elvárásai-teljesítmény rész Magyarországon jellemző részeinek – ésszerűségi-, standard-, illetve teljesítmény rész – feltárása azért, hogy meghatározható legyen az elvárásai rész szűkítési megoldásainak megfelelő kombinációja.

A könyvvizsgálati elvárásai rész magyar modelljének meghatározásához az alábbi területek vizsgálatát tartom kiemelten szükségesnek:

- a könyvvizsgálat hatóköre, könyvvizsgálók által elvégzendő feladatok és azok érintettek általi megítélése;
- könyvvizsgálat által nyújtott bizonyosság;
- a könyvvizsgálat korlátai, a könyvvizsgálók felelőssége;
- könyvvizsgálók függetlensége; valamint
- a könyvvizsgálói jelentés terminológiájának értelmezése, információ tartalma, hasznosíthatósága a döntéshozatalban.

„A tanulmány a TÁMOP-4.2.2/B-10/1-2010-0008 jelű projekt részeként – az Új Magyarország Fejlesztési Terv keretében – az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.”

Irodalomjegyzék

- COENEN, L. T. (2006): Why Didn't Our Auditors Find the Fraud? *Wisconsin Law Journal*, January 25.
- Commission on Auditors' Responsibilities (CohenCommission) (1978): *Report, Conclusions and Recommendations*. New York, NY: American Institute of Certified Public Accountants.
- EPSTEIN, M. J., & GEIGER, M. A. (1994): Investorviews of audit assurance: recent evidence of the expectation gap. *Journal of Accountancy*, Vol. 177, January. 60-6.
- GODSELL, D. (1992): Legal liability and the auditexpectation gap. *Singapore Accountant*, Vol. 8, November, 25-8.
- HOPWOOD, A. G. (1990): Ambiguity, knowledge andterritorial claims: some observations on thedoctrine of substance over for m – a reviewessay. *British Accounting Review*, 22 (1), 79-87.
- HUMPHREY, C. G. (1991): Audit expectations. In Sherer, M., & Turley, S. (Eds): *Current Issuesin Auditing*. London: Paul Chapman Publishing.
- HUMPHREY, C. G., MOIZER, P., & TURLEY, W. S. (1992): The audit expectations gap – plus ça change,plus c'est la même chose. *Critical Perspec-tives on Accounting*, 3, 137-161.
- LIGGIO, C. D. (1974): The expectation gap: the accountant's legal Waterloo. *Journal of Contemporary Business*, (3), 27-44.
- LIM, H. S. (1993): Address by the ICPAS President, Mr Lim Hock San, at the ICPAS' 30th Anniver-sary Dinner held at the Neptune TheatreRestaurant on 6 March 1993. *Singapore Accountant*, Vol. 9, April/ May, 6, 9.
- MACCARRONE, E. T. (1993): Using the expectation gap to close the legal gap. *CPA Journal*, 63, March, 10-16.
- PORTER, B. (1993): An empirical study of the auditexpectation-perfor mance gap. *Accountingand Business Research*, Vol. 24, Winter, 49-68.
- SALEHI, M. (2007): Reasonableness of Audit Expectation Gap: Possible Approach to Reducing. *Journal of Audit Practice*, 4 (3), 50-59.
- SIKKA, P., PUXTY, A., WILMOTT, H., & COOPER, C.(1992): *Eliminating the Expectations Gap?* Chartered Association of Certified Accoun-tants, Canada.
- TRICKER, R. I. (1982): Corporate accountability andthe role of the audit function. In Hopwood, A. G., Bromwich, M., & Shaw, J. (Eds.): *Audit-ing Research: Issues and Opportunities*. London: Pitman Books.

Felhasznált jogforrások

Az Európai Parlament és a Tanács 2006/43/EK irányelve - (2006. május 17.) az éves és összevont (konszolidált) éves beszámolóok jog szerinti könyvvizsgálatáról, a 78/660/EGK és a 83/349/EGK tanácsi irányelv módosításáról, valamint a 84/253/EGK tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről

A számvitelről szóló 2000. évi C. törvény (Szt.)

A Magyar Könyvvizsgálói Kamaráról, a könyvvizsgálói tevékenységről és a közfelügyeletről szóló 2007. évi LXXV. törvény (Kkt.)

A Gazdasági társaságokról szóló 2006. IV. törvény (Gt.)

A Pénzmosás és a terrorizmus finanszírozása megelőzéséről és megakadályozásáról szóló 2007. évi CXXXVI. törvény (Pmt.)

A Nemzetközi Könyvvizsgálati és Minőségellenőrzési Standardok Alkalmazásáról szóló Magyar Nemzeti Könyvvizsgálati Standard (MNKS)